

begagnas. — *B. úpp*, se *Uppbruksa*. — *B. út* (föga brukl.), se *Utnöta*. — *Syn.* Nyttja, Begagna, Betjena sig af, Använda. — 2) Häfda, bearbeta (jord). *B. jorden*, gifva den sin tillbörliga skötsel. *B. ett hemman, en gård, en lägenhet*, använda arbete på skötseln af ett hemman, o. s. v. *B. en åker första, andra gång*, plöja den första, andra gång. 3) *B. ler*, arbeta lera med sand och vatten. — *V. n.* Pläga. *Han b-r så göra, b-r ofta gå dit. Man b-r säga, att . . . Hon b-r lju-ga.* — *Syn.* Se *Pläga*.

BRUKAD, a. p. 1. 1) Bruklig. *Ett mycket b-t ord.* — *Syn.* Se *Bruklig*. — 2) Nött. *B-e kläder. Saluartiklar, som äro något b-e.*

BRUKANDE, n. 4. Se *Bruk*, 1.

BRUKARE, m. 3. En, som brukar något. Nyttjas föga, utom i sammansättningarna Åkerbrukare, Jordbrukare, Hemmansbrukare, m. fl.

BRUKBAR, a. 2. 1) Som kan brukas, nyttjas, begagnas. *B-a klädspersedlar. Alla b-a medel. En b. människa*, som kan användas till hvarjehanda, skicklig, slug, förslagen person (säges ofta i dålig mening). — *Syn.* Användbar. — 2) (om jord) Som kan upptagas till odling. — *Syn.* Odelbar.

BRUKBARHET, f. 3. Egenskapen att vara brukbar.

BRUKLIG, a. 2. Som allmänt brukas. *Ett mycket b-t ord. Det är b-t, att . . . Det är icke mer b-t hos oss. Det är så b-t. Såsom b-t är. Blifva b.* — *Syn.* Sedvanlig, Vanlig, öfelig, Vedertagen, Brukad.

BRUKLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara bruklig. *B-en af ett ord.* — *Syn.* Se *Bruk*, 3.

BRUKNING, f. 2. 1) Se *Bruk*, 1 o. 2. — 2) Handlingen, då man brukar ler.

BRUKNINGSSÄTT, n. 3. Sättet att bruka (jord, ler).

BRUKNINGSTID, m. 3. 1) Den tid på året, då man plägar bruka jorden. — 2) (krigsadm.) Den bestämda tid, hvarunder enligt gällande författningar beklädnads- och utredningspersedlar böra begagnas.

BRUKSANLÄGGNING, f. 2. Anläggning af ett bruk (hem. 4).

BRUKSARBETARE, m. 3. Arbetare vid ett bruk (hem. 4).

BRUKSARBETE, n. 4. Sådant arbete, som förefaller vid ett bruk (hem. 4).

BRUKSBOK, f. 3. pl. — *böcker.* Räkenskapsbok, som föres vid ett bruk (hem. 4).

BRUKSDRIFT, f. 3. Drifvande af ett bruk (hem. 4), isynnerhet jernbruk. — *Syn.* Bruks-handtering, Bruksrörelse.

BRUKSEGENDOM, m. 2. Egendom, bestående i ett bruk (hem. 4), helst jernbruk.

BRUKSFOLK, n. 3. Säges om arbetare vid ett bruk (hem. 4), med hustrur, barn och tjänstfolk.

BRUKSHANDTERING, f. 2. Se *Bruksdrift*.

BRUKSIDKARE, m. 3. En, som äger och själf driver ett bruk (hem. 4), helst jernbruk. — *Syn.* Se *Bruksägare*.

BRUKSLÅ, v. a. 3. (höjes som *Slå*) Beslå med murbruk, rappa.

BRUKSPATRON, brücksspatron, m. 3. Se *Bruksägare*.

BRUKSPREDIKANT, brückssprädikant, m. 3. och

BRUKSPREST, m. 3. Prest, som tjänstgör vid ett bruk (hem. 4), isynnerhet jernbruk.

BRUKSRÖRELSE, f. 3. Se *Bruksdrift*.

BRUKSÄGARE, m. 3. Ägare af ett bruk (hem. 4), isynnerhet jernbruk. *B-s hypotekskassa*, kassa, grundad genom aktieteckning, och hvar-ur hvarje ägare af jernbruk, masugn eller jernmanufakturverk, som i densamma blifvit delägare, är berättigad till erhållande af lån. — *Syn.* Bruks-patron, Bruksidkare.

BRULJERA SIG, v. r. 1. (fr. se *Brouiller*) *B. sig med någon*, blifva osams med någon. — *Bruljerad*, a. p. 1. Osams.

BRULJERI, --ri', n. 3. (fr. *Brouillerie*) Misshällighet, tvist.

BRUMBAS, m. 2. o. 3. 1) Brummande, entonig bas på vissa instrument, t. ex. lira, säckpipa, m. fl. — 2) (fig. fam.) Se *Brumbjörn*.

BRUMBJÖRN, m. 2. (fig. fam.) En, som alltjemt knotar och brummar. — *Syn.* Se *Vresig (människa)*.

BRUMMA, v. n. 1. 1) Säges om det låte, som retade björnar, tordylfar, bin, humlor, groft ljudande kyrkklockor, grofva bassträngar eller orgpipor m. fl. hafva. *Björnen kom b-nde mot mig.* — 2) (fig. fam.) Knota, Knorra. *B. emot*, på ett vresigt sätt emotsäga någon. *B. út*, sluta att brumma, knota. *Låt honom b. ut.* — *Syn.* Se *Knota*. — *Brummande*, n. 4. o. *Brumning*, f. 2.

BRUMMARE, m. 3. Se *Brumbjörn*.

BRUN, a. 2. Benämning på en af gult, blått och rödt (det sednare i öfvervägande proportion) sammansatt färg. De mest förekommande skiftningarne deraf äro: Ljus-, Mörk-, Röd-, Svart-, Nöt-, Oliv-, Kastanie-, Chokolad- och Kaffebrunt, jemte här nedanför upptagna: Brungul, Brunröd, m. fl. *Den b-a färgen hör icke till grundfärgerna. B. i ansigtet, i hyn. B. af solbränna, af stekning. B-a ögon. B-t kläde. B. häst. Slå b. och blå*, slå någon så, att han får bruna och blå märken på huden.

BRUNAKTIG, a. 2. Af en färg, som sköter i brunt. — *Brunaktighet*, f. 3.

BRUNDA, v. n. 1. (föga brukl.) Vara i brunst. Säges om bocker och gumsar.

BRUNDBOCK, m. 2. Bock, som är i brunsten.

BRUNDGUMSE, m. 2. pl. — *gumsar.* Gumse, som är i brunsten.

BRUNNING, f. 2. Se *Brunst*.

BRUNELL, -näll, m. 3. Benämning på ett slags plommon, skalade, torkade och med uttagna kärnor, från fransyska staden Brignoles, der de bästa finnas.

BRUNELL, -näll, f. 3. Örtslägdet Prunella. **BRUNERA**, v. a. 1. (tekn.) Med agat eller blodsten polera förgyllt metall. — *Brunerande*, n. 4. o. *Brunering*, f. 2.

BRUNETT, -nätt, a. 1. Som har brunt hår och bruna ögon. — *S. f.* En qvinna med så beskaffade hår och ögon.

BRUNFJÄLLIG, a. 2. (nat. hist.) Som har bruna fjäll.

BRUNFLÄCKIG, a. 2. Som har bruna fläckar på enfärgad botten.

BRUNFOTAD, a. 2. (nat. hist.) Som har bruna fötter.

BRUNFÄRGA, v. a. 1. Färga (tyger o. d.) brunt. — *Brunfärgande*, n. 4. o. *Brunfärgning*, f. 2.

BRUNGRÅ, a. 2. 1) Grå, skiftande i brunt. — 2) Af en färg, som utgör en lika blandning af brunt och grått. — *Brungråhet*, f. 3.

BRUNGRÖN, a. 2. 1) Grön, skiftande i brunt. — 2) Af en färg, som utgör en lika blandning af brunt och grönt. — *Brungrönhet*, f. 3.